

Crna Gora

Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Direktorat glavnog državnog arhitekta

Broj: 09-332/23-8018/19

Podgorica, 23.12.2024. godine

IZVJEŠTAJ ŽIRIJA

NAZIV KONKURSA:

Konkurs za idejno arhitektonsko rješenje objekta atletskog stadiona u Podgorici

RASPISIVAČ KONKURSA:

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

IV Crnogorske brigade br. 19

81000 Podgorica

www.gov.me/mepg

OVLAŠĆENO LICE RASPISIVAČA:

Marina Izgarević Pavićević, državna sekretarka

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

e-mail: marina.izgarevic@mdup.gov.me

VRSTA I OBLIK KONKURSA:

Konkurs za idejno arhitektonsko rješenje objekta atletskog stadiona u Podgorici je: nacionalni, opšti, jednostepeni i anonimni.

NAGRADNI FOND

Ukupan nagradni fond za dodjelu nagrada iznosi neto 57.000,00€.

Žiri može dodijeliti prvu, drugu, treću nagradu i tri jednakovrijedna otkupa, i to u sljedećim neto iznosima:

I nagrada - 25.000,00 €

II nagrada - 15.000,00 €

III nagrada - 8.000,00 €

Otkup I - 3.000,00 €

Otkup II - 3.000,00 €

Otkup III - 3.000,00 €

Naknada za korekciju najbolje rangiranog rada, u skladu sa preporukama žirija, iznosi 1.000,00€ i uračunata je u iznos nagrade.

PREDMET KONKURSA:

Predmet konkursa je izrada idejnog arhitektonskog rješenja objekta atletskog stadiona u Podgorici, koji predstavlja jedan od ključnih razvojnih projekata usmjeren na unapređenje razvoja sporta u Crnoj Gori. Obuhvat konkursa predstavlja dio urbanističke parcele broj 174, zona D, u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana "Konik – sanacioni plan" – izmjene i dopune ("Službeni list Crne Gore – opštinski propisi", br. 27/10), Glavni grad Podgorica, na dijelu katastarske parcele br. 2090/1362 KO Podgorica III.

@PROMOCIJA.ARHITEKTURE.CG

ripa

CILJ KONKURSA:

Cilj konkursa je izbor najkvalitetnijeg idejnog arhitektonskog rješenja objekta atletskog stadiona u Podgorici, koje će, prije svega, zadovoljiti propisane uslove i postići maksimalno usaglašavanje svih aspekata preciziranih Konkursnim zadatkom. Takođe, od učesnika se očekuje da ponude savremeno rješenje objekta, koji će svojom reprezentativnošću, u smislu oblikovnosti i materijalizacije, doprinijeti podizanju estetskih vrijednosti, kako užeg, tako i šireg gradskog jezgra.

KONKURSNI ROK:

Rok za predaju radova bio je **nedjelja, 15. decembar 2024. godine, do 14:00h** (lokalno vrijeme u Crnoj Gori).

ČLANOVI ŽIRIJA I IZVJESTIOCI:

Članovi žirija:

- **Branislav Gregović**, arhitekta – studio LXXVI, Podgorica (Crna Gora) – predsjednik žirija;
- **Davide Marazzi**, arhitekta/osnivač, studio Marazzi Architetti, Parma (Italija) – stručni član;
- **Đorđe Bajilo**, arhitekta/osnivač, studio DBA (Djordje Bajilo Architects), Novi Sad (Srbija) – stručni član;
- **dr Ema Alihodžić Jašarović**, dipl.inž.arh., docent na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore – stručna članica;
- **Miljan Joković**, arhitekta, predstavnik Inženjerske komore Crne Gore – stručni član;
- **Milan Madžgalj**, generalni sekretar Atletskog saveza Crne Gore – član;
- **Željka Čurović**, Msc.Urb./dipl.inž.pejz.arh., načelnica Direkcije za praćenje stanja u prostoru u Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, predstavnica raspisivača – članica.

Izvjestioci:

- **Lejla Toković**, mast. Inž.urb.
- **Mina Novosel**, M.Arch.

TOK RADA ŽIRIJA:

Otvaranje konkursnih radova izvršili su izvjestioci sa predsjednikom žirija, Branislavom Gregovićem, u ponedjeljak, 16. decembra 2024. godine. Pripremljen je *Zapisnik o prijemu radova*, koji je sastavni dio ovog Izvještaja. Istim je konstatovano da je u predviđenom roku, tj. do 14:00h (lokalno vrijeme u Crnoj Gori) u nedjelju, 15. decembra 2024. godine, pristiglo 40 konkursnih radova, kao i 5 radova van roka, a koji su predati zaključno sa 15. decembrom. (Svi radovi koji su pristigli narednih dana – od 16. decembra, ne nalaze se u tabeli Zapisnika o prijemu radova).

Izvjestioci su preuzeli foldere sa naznakom „podaci o autoru“ na čuvanje, u koje žiri nema uvid do utvrđivanja konačne rang liste učesnika i potpisivanja odluke o raspodjeli nagrada.

Nakon otvaranja konkursnih radova, isti su dostavljeni članovima žirija na uvid u svrhu pripreme za sjednice žiriranja.

Održane su tri sjednice žiriranja u punom sastavu, i to 18., 19. i 20. decembra 2024. godine.

A/ Prva sjednica žirija

Prva sjednica žirija održana je 18. decembra 2024. godine, u okviru koje su održane dvije sesije žiriranja.

Žiri je izvršio pregled i evaluaciju 40 konkursnih radova koji su pristigli u predviđenom roku.

Konstatovano je sljedeće:

1. Od radova koji su pristigli u roku, radovi pod šiframa: 82329, 21Z65, Q5789, 13845 i 89147 nisu uzeti u dalje razmatranje budući da nisu ispunili propisane uslove konkursa tj. isti nisu u skladu sa propisanim načinom predaje i tehničko-oblikovne obrade konkursnog rada, definisanim Raspisom konkursa.

2. 35 konkursnih radova je uzeto u dalje razmatranje i to radovi pod šiframa:

25635, 50405, 09300, max21, 50316, 12324, 34721, 04060, JMNRC2024, 57431, 59028, 20217, 17091, 23073, 98763, xxxxx, 22024, 53408, 35870, 71835, 73517, 02150, 65132, 13069, 09006, 86320, 72362, 97304, 61119, 88888, 17358, 14136, 13124, 46240 i 12340.

Nakon što je izvršen pregled i uvid u sadržaj 35 prethodno navedenih konkursnih radova, žiri je pristupio sačinjavanju užeg izbora. Svaki od članova žirija, ponaosob je izdvojio cca 15 radova koje je kandidovao za drugu sesiju žiriranja. Preklopom užeg izbora svih članova žirija, u dalje razmatranje ušli je 19 konkursnih radova, i to radovi pod sljedećim šiframa: 25635, 50405, 50316, 12324, 34721, JMNRC2024, 57431, 59028, 20217, 23073, xxxxx, 02150, 65132, 13069, 09006, 61119, 88888, 17358 i 46240.

U poslijepodnevnoj sesiji žiri je izvršio evaluaciju prethodno pomenutih 19 konkursnih radova, i izdvojio 9 radova koji oblikovnim, prostornim i funkcionalnim karakteristikama zadovoljavaju kriterijume žirija da prođu u uži krug. U ovim radovima je primjetan poseban autorski pristup projektovanju, u smislu prostornog koncepta objekata, odnosa prema okruženju i organizacije funkcionalnih sadržaja u okviru objekta stadiona. Konkursni radovi koji su ušli u uži krug razmatranja i koji će se detaljno razmatrati na drugoj sjednici žiriranja su radovi pod šiframa: 25635, 50405, 50316, 34721, 57431, 23073, 02150, 17358 i 46240.

B/ Druga sjednica žirija

Na drugoj sjednici, održanoj 19. decembra, izvršen je pregled i evaluacija 9 konkursnih radova koji su na prethodnoj sjednici žirija selektovani kao uži izbor (radovi pod šiframa: 25635, 50405, 50316, 34721, 57431, 23073, 02150, 17358 i 46240).

Od prethodno navedenih konkursnih radova, konstatovano je da 6 konkursnih radova posjeduje kvalitete koji ih kandiduju za potencijalnu dodjelu nagrada i otkupa i to radovi pod šiframa: 50405, 50316, 34721, 02150, 17358 i 46240, dok ostale radove treba posebno pohvaliti za specifičan pristup projektovanju.

C/ Treća sjednica žirija

Na trećoj sjednici, održanoj 20. decembra izvršen je pregled i evaluacija prema kriterijumima za bodovanje (prostorni, programski, estetski, ekonomski i ekološki kriterijum) 6 konkursnih radova pod šiframa: 50405, 50316, 34721, 02150, 17358 i 46240, koji su na prethodnoj sjednici žirija selektovani kao uži izbor za potencijalnu dodjelu nagrada. Tokom evaluacije prethodno navedenih šest konkursnih radova koji su ušli u drugi krug razmatranja, žiri je pažljivo analizirao predloženi koncept i funkciju, inovativnot u arhitektonskom izrazu, urbanistički pristup, uređenje terena i druge ključne aspekte relevantne za konkursni zadatak. Osim toga, žiri je uzeo u obzir i održivost i estetski doprinos svakog konkursnog rada.

Nakon što se pristupilo detaljnoj analizi prema kriterijuma zadatim raspisom konkursa, zaključeno je da od navedenih 6 konkursnih radova, tri rada pod šiframa: 34721, 02150 i 17358 ulaze u najuži izbor za nagrade, dok radovi pod šiframa: 50405, 50316 i 4620 ulaze u izbor za otkupe.

Žiri je jednoglasno odlučio da se dodjele prva nagrada, druga nagrada i tri otkupa, te jednoglasno utvrdio rang listu, koja slijedi u nastavku:

RANG LISTA:

Nagrada	Šifra	Iznos nagrade	Bodovi
Prva nagrada	02150	25.000,00€	73
Druga nagrada	34721	15.000,00€	65
Treća nagrada	17358	8.000,00€	60
Otkup I	50316	3.000,00€	58
Otkup II	46240	3.000,00€	55
Otkup III	50405	3.000,00€	51

OPŠTI KOMENTAR ŽIRIJA

Žiri izražava zadovoljstvo i zahvalnost učesnicima za veliki odziv na poziv za učešće na međunarodnom konkursu za Idejno arhitektonsko rješenje objekta atletskog stadiona u Podgorici. Tu okolnost tumačimo kao izraz povjerenja u raspisivače konkursa, konkursni žiri i iznad svega kao pozitivnu reakciju na inspirativnu lokaciju i temu. Uprkos neuobičajeno kratkim konkursnim rokovima ali i veoma zahtjevnom projektnom zadatku za nagradu je konkurisalo 35 radova koji su blagovremeno pristigli i ispunili propisane uslove konkursa.

Žiri ocjenjuje da je dominantni broj pristiglih radova, uključujući i nagrađene, tragao za prostornim i funkcionalnim rješenjima obilato koristeći resurse kontaktne zone i to dominantno za potrebe mirujućeg saobraćaja i obezbjeđenja minimalnih kapaciteta ozelenjavanja lokacije. Iako su preliminarne očekivanja raspisivača bila djelimično drugačija ovakav pristup gotovo svih učesnika na konkursu tumači se kao prostorna neminovnost, kvalitet i odraz integralnog sagledavanja lokacije i kontaktne zone. Takav pristup temi i šire tumačenje projektnog zadatka zastupljeni su kod, više manje, svih učesnika. Imajući u vidu prethodno, preporučuje se raspisivaču da u daljoj komunikaciji sa nadležnim institucijama i vlasnicima zemljišta unutar kontaktne zone iskoristi inpute konkursa kao dragocjen analitički materijal za detaljno uređenje šireg područja i njegovo infrastrukturno opremanje u susret izgradnji atletskog stadiona.

Žiri konstatuje da značajan broj pristiglih radova nije u potrebnoj mjeri uzeo u obzir granice konkursne lokacije (obuhvata konkursa) pa se dio gabarita objekta našao van granica lokacije što je smatrano greškom, koja uprkos drugim kvalitetima, radove udaljava od konkurencije za glavne nagrade.

Žiri je posebno vrednovao prostorne i programske kriterijume smatrajući ih suštinskim za kvalitet rješenja, održivost i lakoću buduće eksploatacije. Istovremeno, ekonomski kriterijum tj. racionalnost predloženog rješenja posebno je uzeta u obzir. To je i razlog zbog kojeg žiri nije afirmisao rješenja koja preporučuju podzemno garažiranje, složene konstrukcije i fasadne omotače. Uprkos legitimnoj želji da novi atletski stadion u Podgorici bude „*landmark*“ ovog dijela grada žiriju je bio bliži pristup da se do tog efekta stigne pažljivom reinterpetacijom prostornog konteksta, funkcije, jednostavnošću forme, skromnošću gabarita. Stadion kao integralni dio urbanog pejzaža i socijalne infrastrukture ovog dijela grada koncept je kojem smo jednoglasno dali prednost.

Imajući u vidu klimatski karakter same lokacije, njenu povremenu izloženost jakim udarima sjevernog vjetrova žiri je posebno vrednovao napore aplikanta usmjerene na umanjeње negativnih efekata vjetrova na funkcionalnost atletskog stadiona, osobito prostora za takmičenje. U tom smislu posebno se ističu radovi koji su svijest o postojanju ovog problema prenijeli na predložena rješenja i ponudili opcije

adekvatnog pejážnog uređjenja, nivelacije i oblikovanja same forme objekta a sa ciljem da se negativni efekti sjevernog vjetro umanje.

Imajući u vidu pet uspostavljenih kriterijuma za vrednovanje pristiglih radova žiri konstatuje relativno veliki prostor za dodatnim unaprijeđenjima kod mnogih radova posebno u oblastima programskih, prostornih i estetskih kriterijuma. Uprkos ovoj konstataciji žiri je procjenio da eventualni novi rok za doradu odabranih konkursnih rješenja ne bi donio suštinsku prekompoziciju među nagrađenim autorima pa je odlučeno da se dodijele nagrade u skladu sa raspisom konkursa a da se daju preporuke za korekciju prvonagrađenog konkursnog rješenja.

IZVJEŠTAJ ŽIRIJA O KONKURNIM RADOVIMA

1. RAD POD ŠIFROM "02150" (prva nagrada)

Jednoglasnom odlukom žirija prvonagrađeni rad istakao se kvalitetno artikulisanim konceptom koji je dosljedno i bez viška kompomisa sproveden kroz projektantski proces do konačnog konkursnog rješenja. Kao što sami autori ističu, odluka da se ovoj temi pristupi bez stereotipa o potrebi izgradnje „sportske tvrđave“ ocjenjena je kao dobro polazište. Vođeni ovim početnim stavom autori su afirmisali traganje za inputima lokacije čiji „DNK“ su pronašli u aktiviranju nove topografije koja se diskretno nadovezuje na izrazitu horizontalu mjesta susreta grada i Ćemovskog polja. Motiv livade na rubu grada inspirisao je autore da se posvete projektovanju atletskog stadiona kao infrastrukture aktivnog odmora i slobodnog vremena, objekta koji poziva i inspiriše i koji iznad svega ima potencijal da oživi, ozdravi i obilježi taj dio grada.

Objekat stadiona projektovan je kao infrastruktura koju koriste intenzivno atletičari i rekreativci, publika ali i ljubitelji prirode, turisti, kao i građani. Na taj način umanjen je rizik od otuđenja ovakvog objekta od neposredne okoline što zna često biti problem u vremenima eksploatacije i održavanja objekta. Autori su jasno definisali tokove kretanja za sve vrste korisnika i ilustrovali načine na koji svako od njih doprinosi atmosferi stadiona.

Atletski stadion je lociran unutar granica konkursne lokacije a za kontaktnu zonu predloženo je racionalno i pregledno saobraćajno rješenje koje obezbjeđuje povezivanje ulica Avda Međedovića i Pera Ćetkovića, kao i parking prostor za 502 automobila. Dvije nove saobraćajnice unutar kontaktne zone jasno artikulišu 4 novonastale „parcele“ od kojih je jedna - najveća namjenjena atletskom stadionu a preostale tri su prezentovane kao gradski parkovi intenzivno ozelenjeni. Na taj način afirmiše se potreba uspostavljanja klimatskog komfora i zaštita od vjetro unutar školjke atletskog stadiona. Unutar konkursne lokacije obezbjeđena je saobraćajnica koja ima kontrolisani pristup i obezbjeđuje funkcionisanje protiv požarnih komunikacija obodom stadiona. Glavni pristup stadionu obezbjeđen je preko novoprojektovane ulice koja povezuje ulice Avda Međedovića i Pera Ćetkovića, prostire se u pravcu sjever - jug i tangira zapadnu a ujedno i jedinu tribinu stadiona. Upravo na prostoru zapadne tribine locirani su glavni ulazi u objekat za sportiste, posjetioce, osoblje atletskog saveza i medije.

Autori su projektovali atletski stadion samo sa zapadnom tribinom, istovremeno zadovoljavajući tražene kapacitete (4518 gledalaca) i obezbjeđujući integrisanje sportske arene sa prostorom na istoku koji je u funkciji zagrijavanja sportista ali koji je istovremeno okarakterisan i kao „istočni trg“, sa potencijalom za aktivno korišćenje i u periodu kada stadion nije u upotrebi. Tako osmišljen prostor na istoku, intenzivno ozelenjen i kvalitetno parterno uređen autori nude kao svojevrsnu ekstenziju stadiona u javni prostor. Suprotno tome autori nude i atraktivne javne pješačke tokove po krovu stadiona obezbjeđujući atraktivne vizure na grad ali i na borilišta u parteru. Putanja po krovu objekta zamišljena je i kao edukativna staza gdje je moguće prezentovati floru i faunu ali i sportske domete.

Autori nude jednostavnu i racionalnu konstrukciju bez značajnijih iskopa (samo na manjem dijelu projektovanog gabarita) sa tri nadzemne etaže unutar kojih racionalno i efikasno smještaju projektne

program istovremeno obezbjeđujući udobnost i autonomiju svim korisnicima objekta. Osim zapadne tribine autori projektuju i segment gabarita na sjeveru i jugu objekta, visine P+1, gdje se nalaze sadržaji poslovanja, teretana, kancelarije i prostora za pres.

Preporuke žirija za prvonagrađeno rješenje:

Stručni članovi žirija su konstatovali da je prvonagrađeni konkursni rad potrebno korigovati prema preporukama u roku od 20 dana od dana objavljivanja rezultata konkursa i dostaviti korigovano idejno rješenje u pdf-u i dwg formatu na e-mail atletskistadion.pg@gmail.com.

Iako se prvonagrađeni rad ističe kao najuspješniji, žiri smatra da postoji prostor za dodatna unaprijeđenja i razradu pojedinih funkcionalnih cjelina i prostornih segmenata objekta a sa ciljem poboljšanja ponuđenog rješenja i dodatnog prilagođavanja potrebama investitora i budućih korisnika. Imajući u vidu gore navedeno žiri jednoglasno ističe sljedeće preporuke za korekciju prvonagrađenog konkursnog rješenja:

PREPORUKE

1. Konkursni rad je potrebno dopuniti sa prikazom ograde oko stadiona koja bi uključivala i stazu za zagrijavanje na istoku. Ogradom definisati nekoliko stepena kontrole a sa ciljem da se obezbijedi pristup stazi za zagrijavanje i trgu na istoku i u vrijeme kada stadion nije u funkciji ali i da se obezbijedi autnomija i privatnost u korišćenju tog prostora takmičarima u periodu kada oni taj prostor koriste i kada su takmičenja u toku.
2. Konkursni rad potrebno je dopuniti idejnim rješenjem osvetljenja stadiona što podrazumijeva poziciju i izgled reflektora. Imajući u vidu da ovaj sadržaj svojim gabaritima može imati značajne implikacije na estetiku objekta i ukupnu kompoziciju sugerišemo da se ovoj temi posveti posebna pažnja.
3. Konkursni rad potrebno je dopuniti razradom varijantnih rješenja za fasadnu anvelopu. Cilj ove razrade bio bi da se dodatno istraži potencijal ovog segmenta materijalizacije obzirom na njegovo značajno učešće u ukupnoj percepciji objekta. Ovakva namjena objekta iziskuje stvaranje prepoznatljivog sportskog identiteta koji samom objektu omogućava da postane dinamičan i živahan centar zajednice. Žiri sugerise da se analiziraju mogućnosti primjene „*media mesh facade*“ ili upotrebe fasadne opne za ozelenjavanje. *Media mesh*, boje, infografike ili slična komunikaciona rješenja pored isticanja objekta utiču i na povećanje komercijalne privlačnosti stadiona i time promovišu njegovu finansijsku održivost u eksploataciji.
4. Konkursni rad potrebno je korigovati u dijelu visine atletskog tunela i to na način da se obezbijedi ujednačenja visina iznad svih staza u tunelu kako bi se afirmisali slični uslovi za trening na svakoj stazi.
5. Konkursni rad potrebno je korigovati uspostavljanjem kontinualnog koridora na prvom spratu objekta a duž sale za konferencije, ulaznog hola i kancelarija menadžmenta a sa ciljem lakše dostupnosti evakuacionih stepeništa i obezbjeđenja komunikacije među različitim sadržajima bez narušavanja funkcionalne autonomije svakog od sadržaja. U cilju ispunjavanja ove preporuke moguće je koristiti prostorne resurse terase na zapadu.
6. Naglasiti potrebu za daljim razvojem urbanog potencijala urbanističke parcele UP174, uključujući unapređenje odnosa između objekta i javnih površina na sjevernoj, zapadnoj i južnoj strani, kao i razvoj strategije za suživot javnog i privatnog na istočnoj strani. Vizuelno otvaranje prostora prema istoku prepoznato je kao snaga ovog projekta i djeluje kao poruka za promociju sporta atletike, kao i za podsticanje interakcije i angažovanja zajednice. Stoga fizičko

razdvajanje (ograda) koje je potrebno iz sigurnosnih razloga treba interpretirati ne kao puku barijeru, već na senzibilan i sofisticiran način (veza sa preporukom br. 1). Takođe, konkursni rad je potrebno korigovati u dijelu jasnijeg uspostavljanja pješačkih koridora sa kontaktnom zonom. Naime, predloženo saobraćajno rješenje prostor dijeli na 4 odvojene zone, a pješacima se "ostavlja" komunikacija između zona preko novoplaniranih saobraćajnica i parking prostora. U cilju ispunjavanja ove preporuke moguće je na predloženim pravcima uvezivanja zona parka u kontaktnoj zoni, kao i kontaktne zone sa lokacijom stadiona, osloboditi odgovarajuće koridore od parkiranja i na taj način usmjeriti pravce kretanja i obezbijediti veći komfor pješacima.

7. Potrebno je razviti predloženi ekološki princip kroz detaljniju strategiju zaštite životne sredine, a uzimajući u obzir obnovljive izvore energije, efikasne sisteme i tehnike gradnje sa niskom emisijom ugljen-dioksida.

RAD POD ŠIFROM "02150"			
KRITERIJUM		BODOVI	OSTVARENI BODOVI
1.	Prostorni kriterijum Karakter rješenja u užem i širem urbanom kontekstu, ostvarena usklađenost sa opštim potrebama i ambijentalnim vrijednostima	0-30 bodova	23
2.	Programski kriterijum Distribucija sadržaja i funkcionalnost, postignuti ciljevi u skladu sa konkursnim zadatkom	0-30 bodova	25
3.	Estetski kriterijum Arhitektonsko-urbanistička forma i ostvareni vizuelni efekat unutar i van predmetnog područja	0-25 bodova	15
4.	Ekonomski kriterijum Programska i tržišna održivost	0-5 bodova	5
5.	Kriterijum održivosti Zadovoljenje kriterijuma održivog urbanog razvoja	0-10 bodova	5
UKUPNO:			73

2. RAD POD ŠIFROM "34721" (druga nagrada)

Predloženo rješenje izrađeno je sa visokim nivoom profesionalizma, demonstrirajući jasno razumijevanje i interpretaciju ciljeva konkursa. Posebno je pohvaljen opšti pristup urbanističkom planiranju, kako u vezi sa cjelokupnom strategijom za urbanističku parcelu UP174 i kontakt zonu (sportski kampus), tako i u vezi sa bliskom i interaktivnom vezom koja je predložena između zgrade i pješačkog bulevara sa zapadne strane. Zamišljen je aktivan i dinamičan prostor u kojem su vrijednosti i socio-obrazovni potencijali sporta jasno prepoznati kao inspirativni princip urbanističkog dizajna. Žiri je takođe prepoznao i cjenio visoku razumljivost i racionalnost organizacije i raspodjele glavne zgrade (objekta zapadne tribine), sa jasno definisanim tokovima i efikasnom logistikom, kako u uobičajenim uslovima upravljanja, tako i u vanrednim situacijama. Urbanistički, socijalni i komercijalni potencijal nivoa +2,50 takođe je visoko ocijenjen.

Međutim, sljedeći elementi su ocijenjeni kao neodgovarajući u odnosu na urbane i programske zahtjeve:

- Dizajn atletskog stadiona je razvijen parcijalno i ne pruža efikasnu povezanost i integrisano rješenje za sve četiri strane;
- Odluka da se zapadna tribina organizuje na dva nivoa i sa tri i po sprata iznad zemlje dovodi do formiranja volumena prekomjerne veličine i skale;
- Odluka da se svi funkcionalni nivoi (uključujući prizemlje i podrum) postave na različite nivoe u odnosu na urbani nivo 0,00 izaziva neugodnosti za osobe sa posebnim potrebama, licima smanjene pokretljivosti i sportiste sa motoričkim invaliditetom. Predloženo rješenje bazirano je

na dugim rampama, iako funkcionalno, predlaže model inkluzivnosti koji je i dalje segregativan i nedovoljno integrisan;

- Arhitektonski jezik glavnog objekta, iako pažljivo oblikovan, djeluje generički komercijalno i ne prenosi efikasno suštinu i identitet novog centra za sport i integraciju zajednice.

RAD POD ŠIFROM " 34721"			
KRITERIJUM		BODOVI	OSTVARENI BODOVI
1.	Prostorni kriterijum Karakter rješenja u užem i širem urbanom kontekstu, ostvarena usklađenost sa opštim potrebama i ambijentalnim vrijednostima	0-30 bodova	20
2.	Programski kriterijum Distribucija sadržaja i funkcionalnost, postignuti ciljevi u skladu sa konkursnim zadatkom	0-30 bodova	25
3.	Estetski kriterijum Arhitektonsko-urbanistička forma i ostvareni vizuelni efekat unutar i van predmetnog područja	0-25 bodova	10
4.	Ekonomski kriterijum Programska i tržišna održivost	0-5 bodova	5
5.	Kriterijum održivosti Zadovoljenje kriterijuma održivog urbanog razvoja	0-10 bodova	5
UKUPNO:			65

3. RAD POD ŠIFROM "17358" (treća nagrada)

Rješenje pod šifrom 17358 ističe se svojim upečatljivim i ubjedljivim konceptom poštovanja „reprezentativnosti objekta sporta“ kako to u svom radu ističe i sam autorski tim. Primarna geometrija stadiona proistekla iz fizionomije atletskog borilišta i kontura staze, kao arhetipski primjer stadiona, od antičkih vremena do danas navodi autore ka upotrebi iste kao vodilje. Poštovanjem primarne geometrije autorski tim je veoma uspješno i dopadljivo kreirao distribuciju prostornih zahtjeva i to uobličio odličnim rješenjem krovne strukture. Varijacije u visini, nagibu i širini stadiona ispraćene su igrom krovnih ravni stadiona čime se kreira uzbudljiv scenski ambijent, nove vizure gradske matrice kao ikoničnost samog objekta.

Kao posebni kvalitet žiri je prepoznao ispravnu i tačnu distribuciju sadržaja unutar stadiona. Dominantno centralna uloga zapadne tribine, u funkcionalnom pogledu, apsolutno je opravdana i logična. Autorski tim je to dodatno naglasio određenim prefinjenim momentima koji daju dodatni kvalitet rješenju, poput pješačkih pasarela koje svlačionicama u prizemlju stvaraju vezu sa samim borilištima. Isto tako, određene minijature u dijelu prostora za gledalište, poput velikog pristupnog platoa na prvom spratu, čime se omogućava socijalna integracija publike i samog ambijenta, izuzetno doprinosi samom rešenju.

Posebne pohvale idu na račun materijalizacije i hrabre upotrebe prije svega održivih materijala i načela održivosti. Upotrebom lameliranog drveta u kombinaciji sa čeličnim elementima, dobijena je pokrenuta sceničnost krovne konstrukcije, koja je prilično dobro integrisana sa samim funkcionalnim tokovima unutar stadiona. Staklena fasada kao opna stadiona je prema mišljenju stručnog žirija dobro rješenje uz djelimičnu ogradu da je možda potcenjena u ekonomskom aspektu sagledavanja ovog rješenja. Takođe, određena sugestija je moglo da bude i zakrivljenje vrha fasadnih staklenih panela koji su mogli da prate tu dominantnu talasastu formu krova, umesto što su stepenasto postavljani.

Nekoliko autorskih timova je pokušalo podići atraktivnost prostora sa upotrebom „procijepa“ između auteltskih borilišta i same zapadne tribine. Od svih predloženih rješenja, ovaj rad se izdvaja po najuspjelijoj interpretaciji ovog detalja, usklađene širine i funkcije ovog detalja ali i prilično tačne postavke gledališta zapadne tribine i stvaranje dobrih uglova gledanja.

Osnovni nedostatak ovog rada jeste potpuno razdvajanje, i funkcionalno i programsko, segmenta atletskih borilišta koji se koriste za zagrijavanje, lociranih uz istočnu tribinu. Koliko je senzibiliteta i pažnje poklonjeno rješavanju gotovo svih elemenata stadiona, čini se da je mnogo manje energije i doslijednosti upućeno na ovaj detalj. Ovaj dio stadiona je posebno važan, prije svega u momentima formalnih takmičenja kada je potrebno ostvariti funkcionalno brzu, bezbjednu i laku vezu sa osnovnim borilištima na stadionu kao i sa svlačionicama. Kod ovog rješenja je između istočne tribine i staze za zagrijavanje lociran pristupni put sa parking prostorima a u osnovi istočne tribine nije najjasnije definisana putanja kojom bi sportisti išli na zagrijavanje prije takmičenja, a da je to i bezbjedno i bez kontakta sa publikom. Ovaj problem se sagledavao kod većine konkursnih radova ali na ovom rješenju je on dominantan.

Takođe, ulazi publike na zapadnu i istočnu tribinu, nisu riješeni ispravno po pitanju funkcionalnih tokova (stepenište + putanje između sektora), što je svakako nešto što bi se moglo korigovati eventualno daljom razradom ali ono što je svakako veći problem jeste organizacija podtribinskog prostora na istočnoj tribini gdje je potpunoj korelaciji postavka „snack barova“ i parkiranih vozila ispod tribine.

Konkursni žiri jednoglasno donosi odluku, da visokom trećom nagradom nagradi pristup, u kome autorski tim istrajava na poštovanju ikoničnosti stadiona kao simbola. Doslijednost poštovanju tipološke definicije stadiona u ovim konturama, proporcijama i oblicima, veoma uspješno je ostvarena uz izuzetno pažljivo i dopadljivo korišćenje materijala i formi.

RAD POD ŠIFROM " 17358"			
KRITERIJUM		BODOVI	OSTVARENI BODOVI
1.	Prostorni kriterijum Karakter rješenja u užem i širem urbanom kontekstu, ostvarena usklađenost sa opštim potrebama i ambijentalnim vrijednostima	0-30 bodova	16
2.	Programski kriterijum Distribucija sadržaja i funkcionalnost, postignuti ciljevi u skladu sa konkursnim zadatkom	0-30 bodova	22
3.	Estetski kriterijum Arhitektonsko-urbanistička forma i ostvareni vizuelni efekat unutar i van predmetnog područja	0-25 bodova	15
4.	Ekonomski kriterijum Programska i tržišna održivost	0-5 bodova	5
5.	Kriterijum održivosti Zadovoljenje kriterijuma održivog urbanog razvoja	0-10 bodova	2
UKUPNO:			60

4. RAD POD ŠIFROM "50316" (otkup I)

Rad pod šifrom 50316 je jasno predstavio svoju ideju kroz koncept objekta kao antičkog mjesta okupljanja i atletike kao kraljice sportova i discipline koja je srž olimpijskog duha. Rješenje sa kontinualnim, eliptičnim oblikom arene simetrične po obje ose, uredno i pravilno orijentisane podužnom osom sjever jug, povezene sa uređenom parkovskom strukturom popločanjem i stazama izvodnicama i dijagonalama iz urbane matrice, zaplijenilo je svojim trodimenzionalnim prikazom u prvom kontaktu. Bjelina i čistota arene i sportske discipline atletike, spojena je u kompaktnu formu i jedinstvenu cjelinu. Pješačka nadkrivena kolonada (ujedno i skrivena zatega rešetkaste krovne konstrukcije) pravi tampon i fini prelaz sa okoline ka glavnom korpusu stadiona. Povezivanje ravnog dijela nadstrešnice sa kolonadom i mekanog, zatalasanog dijela stadiona stoji u jako dobrom odnosu. Svijetlost i bjelina spojeni su u naglašavanju forme i čistote. Na zapadnoj tribini je smješten traženi funkcionalni potencijal, a na istočnoj strani stadiona ostvareni su i dodatni komercijalni sadržaji koji bi u mnogome bili podrška u toku eksploatacije objekta u finansijskom smislu. Autori su predviđeli i potencijalne solarne panele u presjecima i opisu, ali su izostali u trodimenzionalnom prikazu. Skupljanje kišnice i njeno korišćenje kao tehničke vode je takođe pohvaljeno.

Primarni nedostatak je pretenciozno i skupo rješenje garažnog načina rješavanja stacionarnog saobraćaja, posebno u dijelu kružne rampe u duplom zavoju kao i uvođenja autobusnog saobraćaja u minus dva etažu. Stanovište je da je za potrebe svakodnevnog i operativnog korišćenja stadiona za planirani broj korisnika ovaj način parkiranja predimenzionisan. Time značajno opterećuje projekat u investicionom smislu. Druga zamjerka je što je kompletan funkcionalni sadržaj koji se odnosi na potrebnu funkciju za sportiste, spušten na minus jednu etažu, čime je umnogome otežan brz i jednostavan pristup atletičarima iz zone zagrijavanja i presvlačenja ka stazama i borilištu. Velika količina staklenih površina dala je upitnost rješenju sa stanovišta kvaiteta energetske efikasnosti objekta. Ipak, žiri je u jakoj konkurenciji prepoznao kvalitete ovog konkursnog rada i autorski tim nagradio otkupnom nagradom.

RAD POD ŠIFROM "50316"			
KRITERIJUM		BODOVI	OSTVARENI BODOVI
1.	Prostorni kriterijum Karakter rješenja u užem i širem urbanom kontekstu, ostvarena usklađenost sa opštim potrebama i ambijentalnim vrijednostima	0-30 bodova	23
2.	Programski kriterijum Distribucija sadržaja i funkcionalnost, postignuti ciljevi u skladu sa konkursnim zadatkom	0-30 bodova	10
3.	Estetski kriterijum Arhitektonsko-urbanistička forma i ostvareni vizuelni efekat unutar i van predmetnog područja	0-25 bodova	18
4.	Ekonomski kriterijum Programska i tržišna održivost	0-5 bodova	2
5.	Kriterijum održivosti Zadovoljenje kriterijuma održivog urbanog razvoja	0-10 bodova	5
UKUPNO:			58

5. RAD POD ŠIFROM "46240" (otkup II)

Rješenje pod šifrom 46240 ističe se svojim neočekivanim i inovativnim prostornim konceptom, koji u fokus rješenja postavlja "atletski stadion park". Autori konstatuju diskonekciju predmetne lokacije u odnosu na gradsko tkivo, te poluotvorenim, fluidnim konceptualnim pristupom, isti žele integrisati u zajednicu i prirodni lokalni kontekst. Takav pristup briše ustaljene prostorne granice između sadržaja atletskog stadiona koji kao takav često biva introvertan i izolovan, čime se nudi novo iskustvo korištenja "zatvorenih" sportskih sadržaja. Autorski tim pažljivo balansira ekološke, socijalne i funkcionalne aspekte održivosti, pakujući sve neophodne sadržaje u manje jedinice / tribine sa pratećim sadržajima, izbjegavajući centralizovani pristup koji nerijetko ima snažan vizuelni impakt na kontekst. Takva organizacija gledališta/tribina, omogućava da gledaoci svaki put doživljavaju atletiku iz različite perspektive, dok tako fluidan i "spontan" ritam prostora ima za cilj primarno ponuditi gradu novi prostorni sadržaj - atletski park, za sve građane.

Uvažavajući sa jedne strane izuzetne prostorne i volumetrijske kvalitete rješenja, žiri smatra da tako razučena dispozicija funkcija, otežava dugoročno upravljanje i održavanje, kao i kontrolu ulazaka i izlazaka tokom sportskih sadržaja, čineći koncept finansijski neisplativim. Iako se iščitava potreba autora da se fleksibilnost zadrži u svim segmentima rješenja, takav koncept odražava se na one sadržaje koji su od ključne važnosti za sportiste, kao i njihovu povezanost sa stazom na kojoj se odvijaju treninzi i takmičenja (pristup nivou -1 i veza sa atletskom stazom). Takođe, ovo rješenje obezbjeđuje faznost u realizaciji, koja u realnosti može biti potencijal ali i problem.

Zbog svih gore navedenih razloga, žiri jednoglasno nagrađuje pristup u kome socijalna održivost biva osnov prostornog i konceptualnog promišljanja.

RAD POD ŠIFROM "46240"			
KRITERIJUM		BODOVI	OSTVARENI BODOVI
1.	Prostorni kriterijum Karakter rješenja u užem i širem urbanom kontekstu, ostvarena usklađenost sa opštim potrebama i ambijentalnim vrijednostima	0-30 bodova	15
2.	Programski kriterijum Distribucija sadržaja i funkcionalnost, postignuti ciljevi u skladu sa konkursnim zadatkom	0-30 bodova	15
3.	Estetski kriterijum Arhitektonsko-urbanistička forma i ostvareni vizuelni efekat unutar i van predmetnog područja	0-25 bodova	15
4.	Ekonomski kriterijum Programska i tržišna održivost	0-5 bodova	5
5.	Kriterijum održivosti Zadovoljenje kriterijuma održivog urbanog razvoja	0-10 bodova	5
UKUPNO:			55

6. RAD POD ŠIFROM "50405" (otkup III)

Rješenje pod šifrom 50405 ističe se svojim veoma ubjedljivim konceptualnim pristupom, koji se najbolje razumije iz presjeka, u kome se iščitavaju svi nivoi promišljenih odnosa objekta sa kontekstom, ali i primarno veoma dobro ostvarenim fluidnim i nesmetanim kretanjem posjetilaca. Autorski tim svojim konceptom i sadržajima, insistira na integraciji objekta sporta u postojeće živuće tkivo kvarta / naselja, pri čemu omogućava lako korišćenje za posjetioce i podstiče njihovo intuitivno kretanje. Kreiranjem javnog prostora / foajea, ostvarena je vizualna veza između grada i unutrašnjeg uređenja stadiona, što pojačava osjećaj otvorenosti, podstiče znatiželju i jača odnos s urbanim tkivom.

Glavna masa objekta, u ovom slučaju biva vješto integrisana u teren, dok kompaktna bijela nadstrešnica slobodno levitira nad blago pokrenutim terenom, sa svih strana atletske staze. Polutransparentna, iluminirajuća nadstrešnica, djeluje vizuelno lako, ne pretendujući da bude dominantan vizuelni reper grada, minimalizujući njegov vizuelni uticaj na kontekst. Kao takva, ona postaje svjetlosni simbol u prostoru, osiguravajući da okolno područje ostaje živahno, sigurno i privlačno za večernje događaje i aktivnosti.

Ipak, ovo rješenje nije ispunilo formalne uslove, kršeći pravilo regulacione linije, što je ujedno bio i jedini formalni urbanistički parametar koji je trebalo uvažiti. Takođe, kao funkcionalni nedostatak ovog rješenja, ističe se uvođenje prostora namijenjenog sportistima, koji se nalazi na koti *basement floor -2*, te se takva pozicija smatra nedostatkom, i manje funkcionalnim rješenjem, u kontekstu dostupnosti atletske staze sportistima. Autorski tim, takav nedostatak vidno pokušava sanirati uvođenjem prirodnog svijetla i ventilacije u tim prostorima, kreirajući kat / rez unutar stadiona, između gledališta i atletske staze. Takav pristup umanjio je nivo funkcionalnosti objekta, i smatra se vodećim propustom.

Ipak, žiri jednoglasno donosi odluku, da specijalnim priznanjem nagradi pristup, u kome autorski tim na veoma estetičan način savladava infrastrukturne i volumetrijske zahtjeve ove složene tipologije, pri čemu kreira prostornu ravnotežu, i novi identitet mjesta.

RAD POD ŠIFROM "50405"			
KRITERIJUM		BODOVI	OSTVARENI BODOVI
1.	Prostorni kriterijum Karakter rješenja u užem i širem urbanom kontekstu, ostvarena usklađenost sa opštim potrebama i ambijentalnim vrijednostima	0-30 bodova	15
2.	Programski kriterijum Distribucija sadržaja i funkcionalnost, postignuti ciljevi u skladu sa konkursnim zadatkom	0-30 bodova	13
3.	Estetski kriterijum Arhitektonsko-urbanistička forma i ostvareni vizuelni efekat unutar i van predmetnog područja	0-25 bodova	17
4.	Ekonomski kriterijum Programska i tržišna održivost	0-5 bodova	1
5.	Kriterijum održivosti Zadovoljenje kriterijuma održivog urbanog razvoja	0-10 bodova	5
UKUPNO:			51

KONKURSNI ŽIRI:

- **Branislav Gregović**, arhitekta - studio LXXVI, Podgorica (Crna Gora) – predsjednik žirija;

- **Davide Marazzi**, arhitekta/osnivač, studio Marazzi Architetti, Parma (Italija) – stručni član;

- **Dorđe Bajilo**, arhitekta/osnivač, studio DBA (*Djordje Bajilo Architects*), Novi Sad (Srbija) – stručni član;

- **dr Ema Alihodžić Jašarović**, dipl.inž.arh., docent na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore – stručna članica;

- **Miljan Joković**, arhitekta, predstavnik Inženjerske komore Crne Gore – stručni član;

- **Milan Madžgalj**, generalni sekretar Atletskog saveza Crne Gore – član;

- **Željka Čurović**, Msc.Urb./dipl.inž.pejz.arh., načelnica Direkcije za praćenje stanja u prostoru u Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, predstavnik raspisivača – članica.

ZAPISNIK O PRIJEMU KONKURSNIH RADOVA

Konkurs za idejno arhitektonsko rješenje objekta atletskog stadiona u Podgorici

Pristigli radovi do 14:00h, nedjelja, 15. decembar 2024. godine		
r.br.	Šifra rada	Vrijeme pristizanja mejla
01.	25635	13.12.2024., 20:52h
02.	50405	14.12.2024., 03:06h
03.	09300	14.12.2024., 09:14h novi mejl: 14.12.2024., 09:24h
04.	max21	14.12.2024., 11:15h
05.	50316	14.12.2024., 12:04h
06.	12324	14.12.2024., 13:52h novi mejl: 15.12.2024., 08:43h
07.	34721	14.12.2024., 18:36h
08.	04060	14.12.2024., 20:57h
09.	JMNRC2024	15.12.2024., 00:39h
10.	82329	15.12.2024., 03:54h (prazan link) novi mejl: 15.12.2024., 04:07h (mejl bez konkursne dokumentacije)
11.	57431	15.12.2024., 05:54h
12.	59028	15.12.2024., 05:58h
13.	20217	15.12.2024., 06:38h
14.	17091	15.12.2024., 07:16h
15.	23073	15.12.2024., 08:10h
16.	98763	15.12.2024., 08:56h
17.	xxxxx	15.12.2024., 09:08h
18.	22024	15.12.2024., 10:40h
19.	21265	15.12.2024., 11:15h
20.	53408	15.12.2024., 11:44h
21.	35870	15.12.2024., 12:11h novi mejl: 15.12.2024., 12:28h novi mejl: 15.12.2024., 13:59h
22.	71835	15.12.2024., 12:38h
23.	73517	15.12.2024., 12:41h
24.	02150	15.12.2024., 12:48h
25.	65132	15.12.2024., 12:57h
26.	13069	15.12.2024., 13:01h

27.	09006	15.12.2024., 13:15h novi mejl: 15.12.2024., 13:20h
28.	05789	15.12.2024., 13:25h novi mejl: 15.12.2024., 13:28h
29.	86320	15.12.2024., 13:26h novi mejl: 15.12.2024., 13:28h
30.	72362	15.12.2024., 13:27h
31.	97304	15.12.2024., 13:35h
32.	61119	15.12.2024., 13:39h
33.	88888	15.12.2024., 13:41h
34.	17358	15.12.2024., 13:43h
35.	14136	15.12.2024., 13:48h
36.	13124	15.12.2024., 13:48h novi mejl: 15.12.2024., 13:55h novi mejl: 15.12.2024., 14:00h
37.	46240	15.12.2024., 13:56h
38.	12340	15.12.2024., 13:59h
39.	13845	15.12.2024., 14:00h
40.	89147	15.12.2024., 14:00h
VAN ROKA		
41.	93612	15.12.2024., 14:04h
42.	58746	15.12.2024., 14:06h novi mejl: 15.12.2024., 16:24h
43.	33106	15.12.2024., 14:11h
44.	81819	15.12.2024., 14:20h
45.	528964	15.12.2024., 14:42h